

Smagsbegrebet og smagens betydning i fagene og livet

Opgaveformulering

Skriv en tværfagligt reflekterende artikel, hvor du undersøger smagsbegrebet og dets betydninger i fagene og livet.

Din artikel skal inddrage *Fornemmelse for smag* (tekst 1) samt enten *Ælle Bælle Frikadelle* (tekst 2) eller *Det bliver sagt* (tekst 3)

I din artikels undersøgelse skal du særligt fokusere på:

- at reflektere over smagsbegrebets humanistiske og naturvidenskabelige betydninger i fagene og livet. Inddrag pointer og synspunkter fra *Fornemmelse for smag* samt enten *Ælle Bælle Frikadelle* eller *Det bliver sagt*. Du kan f.eks. komme ind på smagsbegrebets kulturelle, individuelle og psykiske betydninger og smagsbegrebets kemisk-fysiologiske betydninger.
- at overveje, hvordan fagenes tekster og vi til daglig italesætter smag. Artiklen skal i den forbindelse også inddrage teori om aromastoffers betydning for smagen af frugt og grønt. Dine tværfaglige overvejelser over smagsbegrebet skal, hvor det er muligt, indeholde teori, reaktionskemaer, resultater og efterbehandling.
- at skrive dialogisk og reflekterende med en personlig stemme, der forholder sig både til emnet smag og til din egen tanke- og skriveproces. Du skal derfor også benytte dine egne erfaringer og i refleksionen veksle mellem konkrete iagttagelser og abstrakte overvejelser.

Du er velkommen til at inddrage synspunkter og eksempler fra det øvrige materiale, som vi har arbejdet med i forløbet. Der er samlet afsat 6 elevtimer til denne tværfaglige skriftlige aflevering.

Litteratur:

Tekst 1: Mouritsen, Ole og Klaus Styrbæk: *Fornemmelse for smag*, Nyt Nordisk Forlag (2015), s. 1-6.

Tekst 2: Plum, Camilla: *Ælle Bælle Frikadelle*, Gyldendal (2005), s. 20-21.

Tekst 3: Jensen, Kristian Ditlev: *Det bliver sagt*, Gyldendal (2001), 41-43.

Den reflekterende artikel i dansk

Genre: Artikel. En artikel er en faktatekst, som ville kunne offentliggøres og læses af en interesseret læser.

Omfang: 3-4 normalsider á 2400 anslag inkl. mellemrum.

Modtager: En medborger, der interesserer sig for kultur og litteratur. Modtageren er bredt orienteret i danske medier, bøger, film og aktuelle debatter samt i den danske litteraturhistorie. Modtageren kender danskfaglige begreber, så de skal ikke defineres. Modtageren kender ikke teksterne, du skriver om.

Afsender: Du skal skrive som dig selv. Du må altså ikke forestille dig, at du er en anden.

Henvisninger: Første gang en tekst nævnes skal den præsenteres i brødteksten. Der kan bruges enten fodnoter eller parenteshenvisninger, når man citerer eller parafraserer. Brugen af henvisninger skal være den samme type hele opgaven igennem. Du kan henvise til dele af video- og lydclip f.eks. ved at angive afspillerens minut- og sekundtal for henholdsvis starten og afslutningen af den del af en tekst, du benytter.

Opbygning: En artikel er opbygget med en indledning, en midte og en afslutning. Indledningen er fokuseret, og den åbner for centrale aspekter af emnet og din vinkel. Din artikel skal være skrevet i en sammenhængende form og ikke i punktform.

- Indledning: tydelig vinkling/fokus.
- Midte
- Konklusion og afslutning: opsummering og tilbage til vinklen.

Overskrift: Til eksamen er det den titel, som hører til opgaven.

FAQ:

- Underskrifter? Man må godt, men der skal ikke være mange. Det er vigtigt, at afsnittene kobles sammen.
- Spalter? Nej.

Reflekterende artikel

Forløbets tværfagligt reflekterende artikel lægger sig tæt op ad danskfagets skriftlige eksamensgenre, den reflekterende artikel, og deler dens centrale skrivehandlinger. Forskellen ligger først og fremmest i tværfagligheden, idet eleven i forløbets tværfagligt reflekterende artikel både skal anvende dansk- og kemifaglige metoder, begreber og resultater.

Når du skriver en reflekterende artikel, skal du undersøge og reflektere over et danskfagligt emne eller spørgsmål. At reflektere vil sige at tænke, overveje og undre sig, og målet med artiklen er dels at formidle denne refleksion, dels at få læseren til at reflektere sammen med dig.

Du skal gennem din artikel vise, at du både kan formulere abstrakte overvejelser over emnet og præsentere og inddrage konkrete eksempler, som du kobler til dine abstrakte overvejelser. De konkrete eksempler vil

du blive bedt om at hente fra det tilknyttede tekstmateriale, men derudover kan eksemplerne også være egne iagttagelser, erfaringer og oplevelser, noget du har læst eller set i undervisningen, i avisen, på nettet, i fjernsynet el. lign., som du inddrager. Du vil ofte blive bedt om at gå i dybden med en del af det udleverede materiale. Det betyder ikke, at du skal foretage en fuldstændig analyse af materialet, men at du skal kunne uddrage en eller flere vigtige analytiske pointer, som du kan koble til dine abstrakte overvejelser om emnet og anvende som eksempler.

Kendetegnende for den gode reflekterende artikel er, at den er drevet af en personlig stemme (f.eks. brug af retoriske virkemidler som gennemgående metaforer, bogstavrim m.m.), som er opmærksom på at få læseren til at tænke med. Man vil derfor sige, at den reflekterende artikel er dialogisk, og at refleksionerne åbner emnet og viser, hvordan du gennem din tanke- og skriveproces bliver gradvist klogere på dit emne sammen med læseren (f.eks. ved læserhenvendelser eller eksplicite selvrefleksioner).

7 kendetegn ved den gode reflekterende artikel:

- Indled med et personligt og fængende anslag.
- Vis, at du er til stede i sproget. Forsøg gerne at lege med ordene.
- Skriv verden frem for din læser. Brug eksempler.
- Bevæg dig naturligt mellem konkret og abstrakt.
- Reflektér på et højt abstraktionsniveau. Vis, at du ved noget om emnet, eller kan finde relevant viden og vinkler på emnet.
- Vis, at du tænker og reflekterer undervejs og bliver klogere på dit emne, mens du skriver. Forsøg at lade din reflekterende artikel afspejle en erkendelsesproces.
- Brug det tilknyttede tekstmateriale som en løftestang til at hæve dig over emnet og eksemplerne.

Referencer

Ovenstående tekst om den reflekterende artikel som eksamensgenre er baseret på Undervisningsministeriets tekster:

- Dansk A STX, Nyt vejledende sæt 2018, Lærerens hæfte 1, af Fagkonsulent Sune Weile.
- Dansk A STX, Råd og vink til undervisningen i vejledende sæt 1 2018, Lærerens hæfte 1, af Fagkonsulent Sune Weile og kommissionsformand Nicolai Rekve Eriksen.